CREG

Commissie voor de Regulering
van de Elektriciteit en het Gas

Beslissing

(B)1924
6 juni 2019

Beslissing over de aanvraag tot goedkeuring van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR voor de aanpassing aan de methodologie voor de berekening van de capaciteit in *intraday* volgens het *increase/decrease* proces in de CWE regio

Genomen met toepassing van artikel 23, §2, 36° van de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

CREG - Nijverheidsstraat 26-38, 1040 Brussel, België
T +32 2 289 76 11 - F + 32 2 289 76 09 - www.creg.be

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 2
INLEIDING 3
1. WETTELIJK KADER 4
1.1. Nationaal wettelijk kader 4
1.2. Europees wettelijk kader 4
2. ANTECEDENTEN 7
2.1. Algemeen 7
2.2. Raadpleging 7
3. ANALYSE VAN HET VOORSTEL 9
4. BESLISSING 10
BIJLAGE 1 11
BIJLAGE 2 12
BIJLAGE 3 13

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR REGULERING VAN ELEKTRICITEIT EN GAS (hierna: “de CREG”) onderzoekt hierna, op basis van artikel 15, §2 van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad (hierna “de Verordening (EG) 714/2009”) van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit, van artikel 23, §2, 38° en 40° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de Elektriciteitswet) en van artikelen 176, §2 en 180, §2 van het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang hiertoe (hierna: het Technisch Reglement), het voorstel van NV ELIA SYSTEM OPERATOR (hierna “Elia”) betreffende de aanpassingen aan de methodologie voor de berekening van capaciteit in *intraday* volgens het *increase/decrease* proces in de CWE-regio (hierna “het Voorstel”).

De CREG ontving dit Voorstel van Elia op 11 april 2019, in het Frans. Het is deze Franstalige versie van het Voorstel dat ter goedkeuring werd voorgelegd en die het onderwerp vormt van deze beslissing. Deze versie wordt in BIJLAGE 1 toegevoegd.

Deze beslissing wordt opgesplitst in vier delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader. In het tweede deel worden de antecedenten van de beslissing, inclusief de openbare raadpleging door de CREG, toegelicht. In het derde deel ontleedt de CREG de voorgestelde aanpassingen en het vierde deel, ten slotte, omvat de eigenlijke beslissing.

De onderhavige beslissing werd door het Directiecomité van de CREG goedgekeurd op de vergadering van 6 juni 2019.

1. WETTELIJK KADER

1. De aanvraag van Elia tot goedkeuring van het voorstel betreft een wijziging van de congestiebeheersprocedure. In dit hoofdstuk beschrijf de CREG de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

1.1. NATIONAAL WETTELIJK KADER

2. Artikel 8 §1 van de Elektriciteitswet schrijft voor dat de netwerkbeheerder belast is met de taak van het publiceren van de normen voor het plannen, uitbaten en de veiligheid die worden aangewend, met inbegrip van een algemeen plan voor de berekening van het totale transfertvermogen en de betrouwbaarheidsmarges van de transmissie op basis van de elektrische en fysische karakteristieken van het net.

3. Artikel 23, §2, 36° van de Elektriciteitswet bepaalt dat de CREG moet toezien op het congestiebeheer van het transmissienet, met inbegrip van de interconnecties, en de invoering van de regels voor het congestiebeheer. Artikel 23, §2, 38° bepaalt dat de CREG het algemeen plan goedkeurt voor de berekening van de totale overdrachtscapaciteit en van de betrouwbaarheidsmarge van de transmissie vanuit elektrische en fysische kenmerken van het net dat gepubliceerd wordt door de netbeheerder met toepassing van artikel 8, §1, derde lid, 11°.

4. Artikel 176 §1 van het Technische Reglement specificeert dat de netbeheerders de methodes bepaalt die hij toepast tijdens de evaluatie van de transmissiecapaciteit die hij aan de toegangsverantwoordelijken voor hun energie-uitwisseling met de buitenlandse netten ter beschikking kan stellen. Artikel 176 §2 schrijft voor dat de netbeheerder de methodes bedoeld in §1 door de netbeheerder worden gepubliceerd overeenkomstig artikel 26 van dit besluit en ter kennis van de commissie gebracht. Artikel 180, §2 van het Technische Reglement preciseert dat de methodes voor congestiebeheer, alsook de veiligheidsregels, ter goedkeuring aan de CREG ter kennis gebracht moten worden en gepubliceerd moeten worden overeenkomstig artikel 26.

5. Artikel 177 bepaalt : §1. De methodes, bedoeld in artikel 176, hebben tot doel, een zo groot mogelijke capaciteit van verbindingen ter beschikking stellen en dit op een transparante en niet-discriminerende wijze, en waarbij de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net worden gewaarborgd. (…)

1.2. EUROPEES WETTELIJK KADER

6. De implementatie van de stroomgebaseerde marktkoppeling in *day-ahead* in Centraal-West-Europa (hierna "*CWE DA FBMC*"), startte op basis van de Annex discussies eind 2006 van Verordening (EG) 1228/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 Juni 2003 handelend over de voorwaarden voor toegang tot het netwerk voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit, later vervangen door Verordening (EG) 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreft de voorwaarden voor de toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) 1228/2003 (hierna: "Verordening (EG) 714/2009"). De realisatie van een eenheidsmarkt in elektriciteit in *day-ahead* en in *intraday* zijn essentieel in het behalen van de Europese doelstellingen inzake competitiviteit, bevoorradingszekerheid en betaalbaarheid van elektriciteit, zoals beschreven in de Verordening (EG) 2015/1222 van 24 juli 2015 die een richtlijn vastlegt voor de allocatie van capaciteit en voor congestiebeheer of "*capacity allocation and congestion managemen*t" (hierna: "de CACM Verordening").

7. Artikel 15, eerste en tweede lid, van Verordening (EG) 714/2009 luiden:

> *1. De transmissiesysteembeheerders voorzien in mechanismen voor coördinatie en uitwisseling van informatie teneinde in het kader van congestiebeheer in te staan voor de zekerheid van de netwerken.*
>
> *2. De door de transmissiesysteembeheerders gehanteerde veiligheids-, operationele en planningsnormen worden openbaar gemaakt. Dit omvat tevens een algemeen model voor de berekening van de totale overdrachtcapaciteit en de transmissiebetrouwbaarheidsmarge, een en ander gebaseerd op de elektrische en fysieke eigenschappen van het netwerk. Dergelijke modellen moeten door de regulerende instanties worden goedgekeurd.*
>
> *(…)*

8. Artikel 16, eerste, tweede en derde lid, van Verordening (EG) 714/2009 luiden:

> *1. Congestieproblemen van het netwerk worden aangepakt met niet-discriminerende, aan de markt gerelateerde oplossingen waarvan voor de marktspelers en de betrokken transmissiesysteembeheerders efficiënte economische signalen uitgaan. Bij voorkeur dienen netcongestieproblemen te worden opgelost met van transacties losstaande methoden, d.w.z. methoden waarbij geen keuze tussen de contracten van afzonderlijke marktspelers behoeft te worden gemaakt.*
>
> *2. Procedures om transacties te beperken worden slechts toegepast in noodsituaties, wanneer de transmissiesysteembeheerder snel moet optreden en redispatching of compensatiehandel niet mogelijk is. Dergelijke procedures worden op niet-discriminerende wijze toegepast. Behoudens in geval van overmacht worden marktspelers met een capaciteitstoewijzing voor een eventuele beperking vergoed.*
>
> *3. Marktspelers krijgen de beschikking over de maximale capaciteit van de interconnecties en/of de maximale capaciteit van de transmissienetwerken waarmee grensoverschrijdende stromen worden verzorgd, zulks in overeenstemming met de voor een bedrijfszekere exploitatie van het netwerk geldende veiligheidsnormen.*
>
> *(...)*

9. Bijlage 1 bij Verordening (EG) 714/2009 bepaalt onder meer het volgende:

> *Artikel 1.7 :*
>
> *Bij het definiëren van passende netwerkgebieden waarop en waartussen congestiebeheer van toepassing is, moeten de transmissiesysteembeheerders zich laten leiden door de beginselen van rendabiliteit en minimalisering van de negatieve gevolgen voor de interne markt voor elektriciteit. Met name mogen transmissiesysteembeheerders de interconnectiecapaciteit niet beperken om congestie binnen hun eigen controlegebied op te lossen, behalve om de hierboven vermelde redenen en redenen van operationele veiligheid en moeten de transmissiesysteembeheerders ze beschrijven en alle systeemgebruikers hiervan op transparante wijze in kennis stellen. Een dergelijke situatie wordt alleen getolereerd zolang geen oplossing op lange termijn is gevonden. De methoden en projecten waarmee zo'n oplossing kan worden bereikt, worden door de transmissiesysteembeheerders beschreven en op transparante wijze aan de systeemgebruikers gepresenteerd." (...)*
>
> *Artikel 3.5:*
>
> *Ter bevordering van eerlijke en doeltreffende mededinging en grensoverschrijdende handel, dient de in punt 3.2 beschreven coördinatie tussen de transmissiesysteembeheerders binnen de gebieden alle stappen te bestrijken, gaande van capaciteitsberekening en optimalisering van toewijzing tot veilige exploitatie van het netwerk, en worden de verantwoordelijkheden duidelijk verdeeld. Deze coördinatie heeft met name betrekking op:*

a) het gebruik van een gemeenschappelijk transmissiemodel dat doeltreffend omspringt met fysieke loop-flows en rekening houdt met de verschillen tussen fysieke en commerciële stromen;

b) de toewijzing en nominering van capaciteit om doeltreffend om te springen met onderling afhankelijke fysieke loop-flows; (...)

g) de verificatie van de stromen om te voldoen aan de eisen inzake netwerkbeveiliging voor operationele planning en realtime-exploitatie; (...).”

Artikel 5.2:

Transmissiesysteembeheerders publiceren een algemen beschrijving van de congestiebeheermethoden die in diverse omstandigheden worden toegepast om zoveel mogelijk capaciteit ter beschikking te stellen van de markt, alsook een algemeen systeem voor de berekening van de interconnectiecapaciteit voor de verschillende tijdsbestekken, gebaseerd op de werkelijke elektrische en fysische toestand van het netwerk. Een dergelijk systeem moet door de regulerende instanties van de lidstaten worden beoordeeld.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

10. In mei 2017 diende Elia een goedkeuringsaanvraag in bij de CREG voor een methodologie voor het berekenen van de grensoverschrijdende capaciteiten in intraday. Deze methodologie werd door de TSB's van de CWE-regio ontwikkeld. De CREG keurde dit voorstel goed op 22 februari 20181.

11. Als gevolg van de beslissing van de regulerende instanties van de CWE-regio om, vanaf 1 oktober 2018, de biedzonegrens tussen de zones Duitsland/Luxemburg ("DE/LU") en Oostenrijk ("AT") op te nemen in de marktkoppeling in de CWE-regio, beslisten de CWE TSB's om een aanpassing aan de gecoördineerde *intraday* ATC-berekening te ontwikkelen. De bestaande methodologie, goedgekeurd zoals vermeld in randnummer 10, wordt daardoor uitgebreid naar de biedzonegrens DE/LU-AT.

12. Elia diende, op 11 april 2019, een goedkeuringsaanvraag in bij de CREG voor de aanpassingen aan de methodologie voor de berekening van capaciteit in *intraday* volgens het *increase/decrease* proces in de CWE regio.

13. Volgend op het indienen van het Voorstel door de CWE TSB's, overlegden de CWE regulerende instanties over de voorgestelde wijzigingen. Dit leidde tot het goedkeuren van de gezamenlijke *position paper*, toegevoegd in BIJLAGE 2, op 30 april 2019. Dit document behandelt ook de goedkeuring van een ander voorstel van de CWE TSB's[2], dat echter niet binnen het bereik van deze beslissing valt.

2.2. RAADPLEGING

14. De Franstalige versie van het Voorstel werd door de CREG aan alle belanghebbenden ter consultatie voorgelegd. Deze openbare raadpleging werd via een nieuwsbrief ter kennis gebracht op 26 april 2019 en liep op haar website tussen 26 april en 17 mei 2019. Conform de bepalingen in artikel 35, §1 van het Huishoudelijk Reglement van de CREG, omvatten de raadplegingsdocumenten het voorstel dat door een derde ter goedkeuring wordt voorgelegd (*in casu* het Voorstel van Elia).

15. De CREG ontving, tijdens de openbare raadpleging, van FEBEG, Febeliec en EFET. De CREG dankt de deelnemers die gereageerd hebben op de raadpleging en bespreekt de ontvangen antwoorden hieronder. De integrale antwoorden zijn aan deze beslissing toegevoegd in BIJLAGE 3.

16. Febeliec argumenteert dat de grensoverschrijdende capaciteiten in het *intraday* tijdsbestek zowel de eerder berekende – maar niet gealloceerde – capaciteiten als eventuele bijkomende capaciteit aan de markt moet worden gegeven. Gezien de lagere onzekerheids- en veiligheidsmarges naarmate de reële tijd nadert, is Febeliec van mening dat een TSB in alle omstandigheden een verhoging van de capaciteit in alle richtingen en voor elke grens moet aanvragen volgens de geldende procedure. Daarbovenop vraagt Febeliec dat de vaste waarde voor de verhoging van de capaciteit voldoende hoog is, aangezien een dergelijke verhoging ook deels aanvaard kan worden (wanneer zij niet kan worden gegarandeerd door de betrokken TSB's).

[1] Beslissing (B) 1732 over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia System Operator betreffende de methodologie voor de berekening van de capaciteit in intraday van toepassing op de Belgische grenzen

[2] Met name het voorstel tot wijziging van de stroomgebaseerde *day-ahead* marktkoppeling, behandeld in de te nemen Beslissing (B) 1937.

17. De CREG gaat akkoord met de redenering van Febeliec en vraagt Elia om, in samenspraak met de andere betrokken TSB's, de haalbaarheid van een verhoging van de maximale waarde voor de verhoging van de capaciteit te evalueren. De resultaten van dergelijke evaluatie kunnen door de betrokken TSB's aan de regulerende instanties en marktdeelnemers in de relevante overlegfora gepresenteerd worden voor verdere opvolging.

18. Met betrekking tot de opname van de biedzonegrens DE/LU-AT in de methodologie, vraagt FEBEG waarom de Oostenrijkse TSB (APG) het gemeenschappelijke *day-ahead* netwerkmodel hanteert in plaats van de meer recente *intraday* modellen. Deze laatste omvatten immers ook de uitkomsten van de *day-ahead* markt en meer recente voorspellingen met betrekking tot productie en basislast.

19. De CREG neemt akte van de opmerking van FEBEG en vraag Elia om de andere betrokken TSB's aan te sporen de meest recente netwerkmodellen te gebruiken. De CREG zal hiertoe ook de andere regulerende instanties vragen om deze procedures te harmoniseren over de verschillende zones heen.

20. Zowel EFET als FEBEG geven aan teleurgesteld te zijn over de recente beslissing van de CWE TSOs om de gecoördineerde stroomgebaseerde *intraday* marktkoppeling niet verder te ontwikkelen. EFET en FEBEG geven daarom een aantal verbeterpunten aan om het huidige *increase/decrease* proces te optimaliseren:

21. Het systematiseren van het *increase* proces: elke CWE TSB zal worden verplicht om een verhoging van de capaciteit aan te vragen, tot op het uiterste punt waarop deze verhoging geen operationele risico's met zich meebrengt.

22. Het op transparante wijze publiceren van de *increase / decrease* verzoeken.

23. Het publiceren van de redenen voor het aanvaarden of het (deels) weigeren van een *increase / decrease* verzoek.

24. Het dynamisch en meerdere keren per dag mogelijk maken van een *increase / decrease* verzoek, op basis van de veranderende marktomstandigheden naarmate de reële tijd nadert. Een frequente herberekening van de ATC-domeinen is hierbij het doel.

25. De CREG wenst FEBEG en EFET te danken voor de constructieve opmerkingen die naar verwachting tot een verbetering van de marktkoppeling in *intraday* zullen leiden. De CREG wenst te benadrukken dat, ondanks het feit dat de onderhavige beslissing enkel over de opname van de grens DE/LU-AT gaat, dergelijke verbeteringen continu geanalyseerd worden. De concrete actiepunten zullen met de betrokken TSB's worden besproken in een proces van continue interactie waarbij de methodologie, naarmate de ervaring mee evolueert, verder zal verfijnd worden.

3. ANALYSE VAN HET VOORSTEL

26. Het Voorstel van Elia en de CWE TSB's dient om de reeds goedgekeurde methodologie voor het berekenen van de capaciteit in *intraday*, volgens het *increase / decrease* proces dat deel uitmaakt van de gecoördineerde ATC-methode, toe te kunnen passen op de biedzonegrens DE/LU-AT.

27. Het *increase / decrease* proces is een onderdeel van een bredere methodologie die door de CWE regulerende instanties werd goedgekeurd. Hierbij werken de TSB's, zoals uitgelegd in sectie 3 van het Voorstel, samen om verschillende lokale processen op gecoördineerde wijze op CWE-niveau uit te voeren:

28. De berekening van de ATC-waarden vanuit het *day-ahead* stroomgebaseerde capaciteitsdomein;

29. De lokale evaluatie om een verhoging dan wel een verlaging van deze ATC-waarden te verzoeken;

30. Het gecentraliseerd verzamelen van de verschillende verzoeken;

31. De lokale evaluatie van de verschillende verzoeken en het beslissen over het aanvaarden of het (deels) verwerpen van deze verzoeken;

32. Het communiceren van de resultaten uit stap 4;

33. Het invoeren van de geaccepteerde ATC- en NTC-waarden in de lokale capaciteitsallocatieprocessen.

34. De introductie van de biedzonegrens DE/LU-AT wijzigt op zich niets aan de te doorlopen stappen en de coördinatie tussen de verschillende TSB's. Enkel waar nodig worden de nodige aanpassingen doorgevoerd, bijvoorbeeld bij het definiëren van de tolerantiemarges per biedzonegrens of bij het beschrijven van de lokale procedures voor het al dan niet (gedeeltelijk) aanvaarden of weigeren van de voorgestelde *increase / decrease* verzoeken.

35. De CREG is van mening dat de voorgestelde wijziging aan de methodologie het op efficiënte wijze mogelijk maakt om het *increase / decrease* proces toe te passen op de DE/LU-AT biedzonegrens. De CREG keurt bijgevolg deze wijzigingen goed, na overleg met de andere betrokken regulerende instanties zoals beschreven in BIJLAGE 2.

36. De CREG merkt op dat de voorgestelde (wijzigingen aan de) gecoördineerde methodologie voor het berekenen van de capaciteit in *intraday*, geen stroomgebaseerde berekening en toewijzing inhoudt. De CREG erkent echter dat de uitbreiding van de methodologie naar de grens DE/LU-AT een kortetermijn tot verbeteringen zal leiden door het verhogen van de *intraday* grensoverschrijdende capaciteiten die ter beschikking van de markt zal worden gesteld.

4. BESLISSING

Met toepassing van artikel 23, §2, 36° van de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt beslist de CREG om, om de voorgaande redenen, de goedkeuringsaanvraag van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR voor de aanpassing aan de methodologie voor de berekening van capaciteit in *intraday* volgens het *increase/decrease* proces in de CWE regio, goed te keuren.

⸗ ⸗ ⸗ ⸗

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

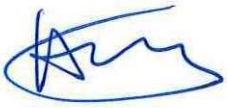

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wnd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Méthodologie de calcul de capacité à l'échéance infrajournalière

Franstalige versie – 15 februari 2019

BIJLAGE 2

Common position paper of CWE NRAs on the update of the day-ahead Flow-Based Market Coupling methodology and on the update of the methodology for intraday capacity calculation submitted in April 2019

Engelstalige versie – 30 april 2019

BIJLAGE 3

Antwoorden ontvangen tijdens de openbare raadpleging

1. FEBEG – 17 mei 2019
2. Febeliec – 17 mei 2019
3. EFET – 17 mei 2019